

EDUKAČNÍ PROGRAMY MUD*

1. pol. ŠKOLNÍHO ROKU 25/26

KONTAKTY PRO DOTAZY A REZERVACE

Martin Vlček / T: 601 073 514 / E: vlcek@mudbenesov.cz

Lada Fiegerová / T: 720 826 593 / E: figerova@mudbenesov.cz

CENA ZA PROGRAMY

a) 60 minut / Cena: 30,- Kč/dítě

b) 90–120 minut / Cena: 50,- Kč/dítě

Pedagogický doprovod: vstup ZDARMA

PŘEHLED AKTUÁLNÍCH VÝSTAV

Hlavní sály MUD*: OBRAZ, ZÁZNAM, TECHNIKA? / 08/10/2025–11/01/2026 (prodlouženo)

Šímová síň MUD*: JIŘÍ THÝN: SATURNŮV STÍN / 24/09/2025–11/01/2026 (prodlouženo)

PŘIPRAVUJEME OD ÚNORA 2026

Hlavní sály MUD*: Podoby rodičovství / únor–květen/červen 2026

Šímová síň MUD*: Šárka Koudelová: Sol / únor–březen 2026

Keyvan Paydar: Mám kočku na rozpálené střeše hlavy / duben–květen 2026

Pro školní skupiny realizujeme v průběhu roku galerijní edukační programy k právě probíhajícím výstavám. Níže představujeme jejich anotace a cíle programů pro různé věkové skupiny, jejichž součástí je dialogická komentovaná prohlídka výstavy a reflektovaná tvůrčí část.

Od DUBNA DO ČERVNA nabízíme možnost edukací ve formátu **PROJEKTOVÉ VÝUKY (180 minut)**. Ve formátu 2x 90 minut se zaměříme především na urbanistické, architektonické, sociální a psychologické vnímání města s možným přesahem do LITERATURY či PŘÍRODNÍCH VĚD. Koncepci je možno přizpůsobit Vaším požadavkům a připravit program na míru. Neváhejte nás kontaktovat.

ŘÍJEN 2025—LEDEN 2026

Podzim se ponese v duchu objevování fotografie.

Hlavní sály MUD*: **OBRAZ, ZÁZNAM, TECHNIKA?**

08/10/2025—11/01/2026 (výstava prodloužena)

Šímová síň MUD*: **JIRÍ THÝN: SATURNŮV STÍN**

24/09/2025—11/01/2026 (výstava prodloužena)

Kurátorský tým: P. Liška, A. Sejková a X. Poldaufová

Kurátorka: Nina Moravcová

Podzimní výstavní blok věnujeme v Muzeu umění a designu **fotografii**. Zatímco v přízemí muzea se prostřednictvím výstavy **Obraz, záznam, technika** vrátíme do historie a pozveme diváky k nahlédnutí do sbírky fotografie a k průzkumu fotografických přístrojů ze sbírky designu, **výstavou Jiřího Thýna Saturnův stín** představujeme jednu z ryze současných podob fotografického obrazu. Fotografii, která nerezignuje na svou podstatu. Naopak. Autor se k ní skrze dlouholetý průzkum neustále vrací, aby přehodnocoval v mnohém problematickou pozici tohoto specifického média. Prostřednictvím své práce k divákovi promlouvá současným vizuálním jazykem a otevírá aktuální témata, která se nás bezprostředně dotýkají.

Obě výstavy se navzájem příjemně doplňují. Toho jsme se rozhodli využít a koncipovali edukační programy podle témat, nikoli podle výstav. Nabízíme DVA PROGRAMY EDUKACÍ rozvíjející dané oblasti FOTOGRAFIE z různých úhlů. Výstava v přízemí představuje fotografii v klasičtějším duchu, umělec Jiří Thýn rozvíjí v Šímově síni médium fotografie konceptuálnějším přístupem a s akcentem na soudobá společenská témata, která se týkají nás všech.

EDUKAČNÍ PROGRAMY NA TÉMA FOTOGRAFIE LZE TÉŽ VYUŽÍT VE **FORMÁTU PROJEKTOVÉ VÝUKY** (2x90 minut + přestávka), koncepci můžeme doladit i po konzultaci s Vámi // CENA 100,- Kč/žák (student)//

EDUKAČNÍ PROGRAMY K VÝSTAVÁM NA TÉMA FOTOGRAFIE

Edukační program FOTOGRAFIE 01

(KOUZLENÍ S FOTOGRAMY A HRA S KOMPOZICÍ)

Program pro MŠ* a 1. st. ZŠ, 2. st. ZŠ

RVP: člověk a svět, umění a kultura, prvouka, dějepis, fyzika, chemie

Časová dotace: 60/90 min

S dětmi se ve výstavě projdeme napříč historií fotografie (včetně daguerrotypie a dalších raných technik) i s proměnami fotografického jazyka, které formovaly celé „dějiny vidění“.

ZAMĚŘUJEME SE PŘEDEVŠÍM NA ESTETICKOU ROVINU OBRAZU: SVĚTLO, STÍN, TVARY, KOMPOZICE v kontextu doby, autora a použité technologie. **Tvůrčí část** se bude skládat z několika etud z kompozice a zapojí do hry i trochu „kouzlení“ prostřednictvím výroby fotogramů (kresba světlem, fotografický papír, vývojka, ustalovač, pod dohledem edukátorů).

* S menšími dětmi se po stručné procházce výstavou zaměříme především na tvorbu fotogramů.

Edukační program FOTOGRAFIE 02

PORTRÉT, JÁ, TY A SVĚT aneb ZOBRAZENÍ (NE)SKUTEČNOSTI V MALBĚ, FOTCE A AI

Program pro 1. a 2. st. ZŠ, SŠ

RVP: člověk a svět, umění a kultura, optika

Časová dotace: 90 min

Také u tohoto programu se vydáme s žáky do obou výstav. V popředí našeho zájmu bude fotografie nikoli ESTETICKÁ či TECHNICKÁ, ale FOTOGRAFIE JAKO ZOBRAZUJÍCÍ MÉDIUM A MYŠLENKA. **Zaměříme se na** SOCIÁLNÍ FOTOGRAFII, PORTRÉT, REPORTÁŽ, INSCENOVANOU FOTOGRAFII, MANIPULACI OBRAZU. Důraz budeme klást na současné tendence a kreativní přesahy využití fotografie jako média zachycujícího (NE)PRAVDU v dialogu se světem (mas)medií, popkultury, malby, manipulace a AI. **Tvůrčí část** se zaměří v malých týmech na fenomén portréту a inscenované fotografie v improvizovaném studiu (svícení scény, rekvizity, atmosféra, výpověď...)

ROZVÍJENÉ KOMPETENCE

- ČTENÍ obrazů v kontextu: kdo svým dílem promlouvá, jak a proč; co v obraze „přibývá“ a co se naopak ztrácí.
- UVĚDOMĚNÍ SI technologie jako jazyka: volby autora (proces, přístroj, tisk) jsou významotvorné, ne pouze technické.
- PROPOJENÍ oborových světů: umění a kultura × dějepis (dějiny 20. století skrze vizuální svědectví)
× mediální výchova (kritická práce s obrazem).
- POROZUMĚNÍ významu média fotografie napříč historií.

Proč právě teď pracovat s fotografií v muzeu

Výstava představuje fotografii jako obraz, záznam i technologii. Zároveň sleduje vývoj média od raných historických postupů po současnost a ukazuje, jak způsob vzniku snímku proměňuje jeho význam a naše čtení reality. Návštěvníci se setkají s historickými procesy (včetně daguerrotypie a dalších raných technik) i s proměnami fotografického jazyka, které formovaly celé „dějiny vidění“.

Sbírka jako učebnice vizuální gramotnosti

Expozice vychází z rozsáhlé podsbírky MUD* a navazuje na dlouhodobou péči instituce o fotografické dědictví – od prvních akvizičních vizí Tomáše Fassatiho až po současnou digitalizaci a výzkum, jejichž cílem je sbírku znovu zpřístupnit veřejnosti i školám. Díky tomu můžeme sledovat kontinuitu motivů, témat a technik napříč desetiletími a klást si otázky: Co všechno je „záznam“? Kdy obraz „vypráví“ a kdy „dokumentuje“? Jak technické volby mění etiku a interpretaci?

Autoři a mnoho způsobů, jak „vidět“

Kurátorský výběr dává do dialogu dokument, inscenaci i experiment. Vystavené práce (mj. Markéta Luskačová, Dagmar Hochová, Karel Cudlín, Ivan Pinkava, Tono Stano, Vladimír Birgus, Pavel Štech, Bohdan Holomíček, ad.) ukazují, že jedna realita může mít mnoho legitimních vizuálních podob – podle doby, autora i použité technologie. Tento pluralitní pohled je ideální pro rozvoj vizuální gramotnosti i kritického myšlení žáků.

„Hardware“ fotografie v prostoru

Součástí výstavy je site-specific instalace fotografických přístrojů ze sbírky designu (autorská koncepce **Iveta Schovancové**). Umožňuje nahlédnout materiální stránku média – přístroje, optiku, nosiče – a chápat fotografii nejen jako hotový obrázek, ale jako proces rozhodnutí a voleb (světlo, čas, citlivost, médium). Edukace tak může přirozeně propojovat dějepis, výtvarnou výchovu a ICT.

Fotografie jako myšlenka a portrét reality/manipulace

Fotografie v podání **Jiřího Thýna** překračuje tradiční formy zobrazování a stává se komplexním uměleckým nástrojem zahrnujícím vizuální komunikaci, materialitu, čas a prostor. Jiří Thýn absolvoval v roce 2009 Vysokou školu umělecko-průmyslovou v Praze v ateliéru fotografie Pavla Štechy, který se v té době zaměřoval převážně na dokumentární a klasickou fotografii. Jeho práci ovlivnilo svobodné tvůrčí prostředí školy, ale především rapidní nástup internetu a digitální fotografie na konci nultých let. Tato skutečnost vedla nejenom Thýna, ale celou generaci fotografek a fotografů k přehodnocování vztahu ke klasické analogové fotografii.

PLÁNUJEME NA 2. POLOLETÍ ŠKOLNÍHO ROKU

Podoby rodičovství / únor–květen/červen 2026

Skupinová výstava vědomě pracuje se **specifickým českým a slovenským kontextem**, v němž se rodičovství zásadně formuje pod vlivem politických a ekonomických podmínek – například délky a podoby rodičovské dovolené, nerovného postavení žen a mužů na pracovním trhu či institucionální podpory rodin. Tyto faktory mají přímý dopad i na uměleckou praxi, která se často odehrává ve střetu mezi osobní zkušeností a systémovými limity.

Zajímáme se o rozmanité podoby zkušenosti, se kterými se dnešní rodiče potýkají. Nejde jen o mateřství a otcovství, ale také o jiné formy péče – adoptivní a pěstounskou, roli prarodičů či sdílenou péči v rámci širších rodinných a komunitních vztahů. Výstava částečně pokryje i **emocionální rovinu spojenou s těmito formami péče**, aby ukázala rodičovství nejen jako „genetické“ nebo „tradiční“, ale také jako širší vztahovou a pečující zkušenost.

KLÍČOVÁ SLOVA: rodičovský model, přátelé a známí („rozšířená rodina“), archetypy, mužství, ženství, generační zkušenosti

Šárka Koudelová: Sol / únor–březen 2026

Čas se lhostejně odráží v umění. Prosypává se jím jako písek v přesýpacích hodinách, zanechává méně či více patrné stopy, které poodhalují tajemství jeho plynutí – relativitu.

V tvorbě **Šárky Koudelové** nabývá vztah s plynoucím časem mimořádné intenzity – houstne. Podobně jako lapače snů působí její obrazy, sochy a objekty jako filtry, které v sobě zadržují větší fragmenty času. Proudící čas se na nich usazuje a vyvolává známý pocit děja vu, jakéhosi smyčkování, v němž si uvědomujeme, nakolik to, co nazýváme časem, závisí na nás samých. Pro účely výstavy vznikne instalace odkazující k prostředí Rudé planety, kde den – nazývaný na Marsu **Sol** – trvá o něco déle než ten pozemský. **V edukacích se zaměříme na** otisk a materiál, téma času, vesmíru, Marsu, krajiny, šamanství, rituálu a sci-fi koncepcí.

KLÍČOVÁ SLOVA: relativita času, Mars, šamanství, artefakty, vrstvy, stopy, otisky, minerály, materiály, dějiny umění, sci-fi, civilizace x přírodní národy, kolonizace vesmíru

Keyvan Paydar: Mám kočku na rozpálené střeše hlavy / duben–květen 2026

Uměleckou činnost Keyvana Paydara nejlépe vystihuje jediné slovo – improvizace. Keyvan je také hudebníkem a organizátorem festivalu Graz Impro Fest, který nově definuje naše chápání improvizace v různých oblastech umělecké tvorby. Na výstavě připravované v MUD Benešov se umělec zaměří na prostor Šimovy síně – bude reagovat na její specifika a vytvářet interaktivní sochařské instalace, do jejichž společné hry zapojí publikum.

V návaznosti na výstavu Místo dětí z léta 2025 se podobně hravým způsobem tentokrát pokusíme **při edukacích společnými silami zabydlit prostor Šimovky** (proměna prostředí, instalace, intermediální přístup, improvizace).

KLÍČOVÁ SLOVA: improvizace, hravost, vytváření situací, komunita, komunikace, intermedialita, reakce na místo, teď a tady, prožitek přítomnosti, recyklace, upcyklace, piknik

